

Szerkesztési iroda:

ari-utca, Lukács-ház 9. sz. alatt
balra, hová a lap szellemi részét
illető közlemények intézendők.
Börmentetlen levelek csak ismer
közvetítő fogadtatnak el.

Kiadó hivatal:

Kéchy Lipót könyvnyomdája, hová
a hirdetések, előfizetési pénsek és
kiadás körüli panaszok bérmentve
intézendők.

ALFÖLD

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési feltételek:

Helyben:	Vidékre:
Egész évre 12 ft	Egész évre 14 ft
Fél évre 6 ft	Fél évre 7 ft
Negy. évre 3 ft	Negy. évre 3.50

Hirdetmények díja:

6 hasábos petitsor egyszeri hirde-
től 6 kr. a minden következők-
nél 4 kr. Bélyeg-díj külön 30 k.
Nyilat-tér sora 15 kr.

Előfizetési felhívás

az

„ALFÖLD”

czimű politikai napilap

október—decemberi évnegyedre

Előfizetési feltételek:

Helyben:

Negyed évre	3 ft — kr.
Két óra	2 „ — „
Egy óra	1 „ — „

Vidékre:

Negyed évre	3 „ 50 „
Két óra	2 „ 40 „
Egy óra	1 „ 20 „

Az előfizetési összeget kérjük Bettelheim-testvérekhez, vagy az „Alföld” kiadó-hivatalához bérmentett levélben annyival inkább a hó végéig beküldeni, miután a nyomtatandó példányok száma nem fog az előfizetők számán túlterjedni.

A kiadó-hivatal.

Arad, szeptember hó 20.

(P.) A Lajtántul belügyi helyzetének jellemzésére igen találó a „zavar” szó, mely czim alatt egyik-másik lap az ott jelenleg uralgó, valóban zürzavaros állapotról szóló tudósításokat csoportosítja. Szinte kedve volna az embernek még tudomást sem venni arról a sok össze-vissza fejleményről, és egyszerűen megvárni, míg egyszer valahára Hohenwart öröklődési célhoz jutnak, — vagy talán mint az ezeket megelőzőtök szintén hajótörést szenvednek.

Míg a cseh-párti lapok nem tudnak elég hosiannát zengeni a kormánynak, a landtagok elé terjesztett törvényjavaslatokban prononcirozott álláspontja felett; s míg a galicziai tartománygyűlés bizalmi feliratot szavaz meg Hohenwartnak: addig a linzi, brünni, laibachi és prágai tartománygyűlésekben az alkotmányhűek, minthogy kisebb-ségben vannak, nem akarnak részt venni, és a többi tartománygyűlésben is, hol a többség az övék, egyszerűen napirendre kívánnak térni a kormány előterjesztései felett. Tehet strike! Csak az a kár, hogy e politikai manővre először is nem eredeti; és másodszor a csehek magatartásának is, mint ez a decembristák fénykorában volt, egészen rossz copijája, mert nem bir oly alappal, mint melyen a cseli declaransok álláspontját amennyire annyira megis indokoltnak tekinthetjük.

A csehek végtelkéig vitt passiv ellenállásának, szemben az alkotmányhűek merev, a nemzetiségek igényeit egészen ignoráló, és a német elem tulsúlyát per fas et nefas állandósítani akaró magatartásával, még inkább megvolt a maga jogosultsága. Mit akar azonban a németek partja! Rehabilitálását egy oly, szerencsére már teljesen elbukott rendszernek, mely lépésről-lépésre oly jelenségeket juttatott mind veszélyesebb mérvben előtérbe, melyek után a monarchia teljes szétbomlására bizonyosan lehetett következtetni Hohenwart a decemberi kormány fiascoja után egy egészen új politikai irányt inagurált és erélyesen, sok kitartással törekszik közelebb vinni azt a megvalósuláshoz. És ez merénylet az 1877. deczemberi alkotmány párthívei előtt, melyért — bármennyire üdvös legyen is Hohenwart politikája különben a monarchiára: még célzatának megismerése előtt már, s most, midőn határozott programmal lép fel, annál inkább pálcát kell felette törni, és tervet valóztatására törekvéseinek a legvégsőig ellenállni.

A cseh kiegyezés a lapis offensivist

képezi az alkotmányhűek szemeiben, — ezért a strike; bár a cseh tartománygyűléshez intézett fejedelmi leiratban határozottan ki van mondva, hogy az e kiegyezésben a csehek részére teendő államjogi engedmények nem lépnek túl az alkotmány által szabott határokon.

A leirat ugyanis így szól: „... Mi azonban nem vonhatjuk ki magunkat azon kötelezettségek alul, melyeket többi királyságaink és tartományaink iránt az 1860. okt. 20-ki diploma, továbbá az 1861. febr. 26. és 1867. decz. 21-ki államalaptörvények által, végül Magyarország királyságunknak letett koronázási- esküjünkkel elvállaltunk.”

Továbbá a cseh nemzetnek a némettel egyenjogúsítása eszközésére szánt törvényjavaslatban foglaltatik-e annak veszélye, hogy a csehek majonizálni fognak a németeket, ha ugyan ezt a Lajtántul belügyeit önérdékeik monopoliumává tenni törekvő alkotmánypártiak, igen érzékeny nagytő őrvegeiken át fel nem fedezik?!

Lehet-e végül kifogás, szabadelvűségi szempontból az új választási-törvényjavaslatok ellen, melyek oly haladást jeleznek, melyet a deczemberi kormányférfiak sok önértettel regisztráltak volna dicső (!) sáfarkodásuk évkönyveibe.

De a németek a Lajtántulon nagy politikát űznek, s talán egészen tisztában vannak az iránt is magukkal, hogy e politika sokkal a nagyobb-szabású, minthogy Ausztria szűkebb keretei közt elférhessen.

A strike megvan. Hohenwart előrelátatá ezt, s az általa inaugurált politika életrealósága, vagy helyesebben államférfini erélye és kitartása tűzpróbáját épen az fogja képezni, ha e steeple-chaseben ép az utolsó fordulónál is, képes leend a kezdett uton a legnehezebb akadályok áthágásával eljutni a kiűzött célhoz.

És ha Hohenwart politikája alul a németek strike-jának sikerülend kivonni az alapot?! Hogy ekkor mi fog, minek kell következni, — ezt kitalálni, nem sok fejtre ad okot.

Kinevezések.

Igazságügyi magyar miniszterem előterjesztésére a pesti kir. tábla mellé királyi főügyésznek Kozma Sándor legfőbb ítélőszéki bírót; és a maros-vásárhelyi királyi tábla mellé királyi főügyésznek Gyarmathy Sámuel, maros-vásárhelyi királyi ügyek igazgatóját, az ottani királyi táblához bíróvá; a szervezendő budapesti kereskedelmi- és váltótörvényszék elnökévé Tóth Elek, pesti váltótörvényszéki elnököt nevezem ki.

Kelt Budán, 1871. szept. 18-án.

Ferencz József, s. k.

Bittó István, s. k.

Igazságügyi magyar miniszterem előterjesztésére, a szervezendő első folyamodású törvényszékekhez és pedig a budai törvényszékhez: elnökévé Bauer József pesti királyi táblai bírót; alelnökévé Aldásy Antal Buda városi főbírót;

a pesti törvényszékhez: elnökévé Sárkány József pesti királyi táblai bírót; alelnökévé Bogisich Lajos Pest városi helyettes főbírót;

továbbá elnökévé: a pest-vidéki törvényszékhez: Nagy Károly pesti ügyvédet és pestvárosi törvényszéki tanácsnokot; az abrudbányai törvényszékhez: Tóth Dénes, alsó-fehérmegyei főbírót és törvényszéki elnököt; az alsó-kubini törvényszékhez: Tholdt Lénárd árvaügyi II. alispánt; az aradi törvényszékhez: Nagy Sándor aradmegyei I. alispánt és törvényszéki elnököt; az aranyos-maróti törvényszékhez: Konkoly Thege Pál barsmegyei I. alispánt; a bajai törvényszékhez: Milutinovics Szevetozár vallás- és közoktatásügyi miniszteri osztálytanácsost; a békés-gyulai törvényszékhez: Novák Kamill békésmegyei törvényszéki ülnököt; a belényesi törvényszékhez: Beliczay Ferencz biharmegyei törv.-széki ülnököt; a beregszászi törvényszékhez: Guthy Ferencz beregmegyei II. alispánt és törv.-széki elnököt; a besztercei törvény-

székhez: Mangesius Gusztáv nagyszében-városi eladói bírót; a besztercebányai törvényszékhez: Majovsky Vilmos zólyommegyei II. alispánt és törvényszéki elnököt; a borosjenői törvényszékhez: Popovics Zsigmond, aradmegyei II. alispánt; a brassói törvényszékhez: Dück György brassói városi főbírót; a csáktornyai törvényszékhez: Dr. Herics János zalamegyei törvényszéki ülnököt; a csikszederadai törvényszékhez: Györfy Pető csikszéki törvényszéki elnököt; a debreczeni törvényszékhez: Sárvary Ferencz debreczeni vegyes bírósági elnököt; a décsi törvényszékhez: Torma István belsőszolnokmegyei törvényszéki elnököt; a dévai törvényszékhez: Bola János hunyadmegyei főbírót és a dévai törvényszék elnökét; az egri törvényszékhez: Várvik Béla kir. tanfelügyelőt; az eperjesi törvényszékhez: Péchy Luczián sárosmegyei I. alispánt.

(Vége következik)

Lajtántulról.

A brünni, linzi, laibachi és prágai képviselő-strike minden egyebet kizárva uralja a helyzetet. A pártok valóságban hadilábon állnak egymással szemben. A Bécsben tartott alkotmánypárti-értekezlet határozatai a vizálynak még acutabb jellegűt kölcsönöztek és mármár leégetek egészen a békés kiegyezéshez visszavezethető hivatást a pártok megett. Azon tartománygyűléseken is, hol az alkotmánypárt többségben van, a kormány előterjesztvényei áldozatul fognak esni, amennyiben anélkül, hogy tárgyalás alá vétetnének a levéltárakba átvándorolnak.

A szabadság azonban melyért oly nagy hanggal állítják magukat sikra szállni, aligha fog ez új kiadású declaransoknak köszönetet szavazhatni. A kormány és tartománygyűlések, melyekből a secessionisták kiváltak, nem fogják magukat megzavartatni engedni, és tovább is dolgozandnak tervek valósításán. A kormány az alkotmányhűek strikeja által nincs a legkevésbé sem meglepve; ez eshetőséget már jó előre számításba vette, és a cseh és morvaországi volt declaransoknak nem tehettek volna nagyobb szívesseget, minthogy a szabad törvényhozást, melyet előbb a németek gyakoroltak a reichsrathban, most nekik engedék át.

Az „U. L.”-nak írják Bécsből: A kormány kíséreteket tervez a németeket engedékenyebbé tenni. Arról beszélnek, hogy a császár nevében fog legközelebb egy felhívást intéztetni a vonakodó képviselőkhez. A németek kilépésére a kormány nem (?) számított és ennek bekövetkezése folytán haditervét részben meg kell változtatnia (!). A reichsrath októberben bizonyosan nem fog összeülni és kérdés alatt áll az is, ha vajjon a németek nélkül egyáltalában össze fog-e ülni. A kiegyezkedés mindazáltal keresztül fog vitetni. A német pártvezérek Pestre szándékoznak utazni, hogy az országgyűlés coryphaeusával értekezzenek.

A német alkotmánypárt lapjai mindegyre azt a hirt colportálják, hogy gróf Beust a Hohenwart-miniszteriummal ellentétben táborban foglalt helyet. E híreknek nem kell semmi hitelt adni. A visszautasítás után, melyekben gr. Beust közvetítő eljárása a mai ellenzék vezérei által részeltetett, nem igen lehet szó arról, hogy gróf Beust párt manifestációkban részt vegyen. Ha azonban azon időpont következne be, melyben gr. Beustot miniszteri felelősségének tudata kényszerítené arra, hogy tartózkodó állásból kilépjen, akkor ez valószínűleg meg is fog történni, s gr. Beust tudni fogja teljesíteni alkotmányos kötelességeit. Ezek azonban aligha fogják azon párt agitatói körében sodorni, melynek kormányképességében ma is, midőn oly nagy ellentállási erőt kifejt, kételkedni kell.

A morva tartománygyűlés, mit sem törődve az alkotmányos német párt kilépésével, tovább folytatja működését; ugyanezt teszik Linzben, Grácztól, míg Laibachban indítvány tétetett, hogy a kilépett képviselők mandatumjai megsemmisíttessenek. Ezen indítvány még nem tárgyalatott.

A galicziai országgyűlésen szept. 18-dikán Smolka indokolja a Hohenwart-hoz intézendő bizalmi-felirat iránt tett indítványát. Ő a kormányt a kiegyezésnél, melyet kitarás és erélylyel visz keresztül, támogatni és azon meggyőződést akarja kifejeztetni, miszerint a monarchia újjáalakításánál a galicziai tartománygyűlés 1868-diki resolútiójában foglalt kívánságok is tekintetbe fognak vétetni. Egy felirati bizottságot 9 tagból kér választatni. Parukow a ruthének nevében kijelenti, hogy ezek a Smolka által kifejtett indoklást nem fogadják el, és nem is vesznek részt a felirati-bizottság megválasztásánál.

Smolka indítványa elfogadtatik, ellene mintegy 20 ruthén szavazott.

A képviselőház teendői.

A képviselőház irodája elkészítette azon ügyeknek jegyzékét, melyek szept. 14-ig a háznak bemutatattak.

Ezen ügyek előterjesztésük sorrendje szerint következnek:

I. Bemutatott és kinyomtatott tárgyak, melyek fölött még intézkedés nem történt:

A tizedes súly és mértérendszerrel. A bérfelekről szóló törvényjavaslatok. Az irtványokról szóló törvényjavaslatra tett főrendiházi módosítás. Az igazságügy körébe tartozó törvénykönyvek alkotásáról. Az államhivatalok halmozásának megszüntetéséről. Új adórendszer kidolgozásáról. A királyi kisebb haszonvételek megszüntetéséről. A történelmi emlékek s régiségek fentartásáról. A szőlőválságról szóló 1868-dik XXIV. t. cz. módosításáról. A hírlapok és nyomdák biztosítási összegének megszüntetéséről. Az urbéri örökösátságról szóló 1868 : XXXIII. t. cz. módosításáról. A halálbüntetés eltörléséről. Az urbérek által 1848 előtt megváltott földek kárpótálásáról szóló törvényjavaslat. Az ipartörvényjavaslat tárgyalási módjának megállapítására beadott indítvány megújítása. A Csiky Sándor képviselő által már előbb beadott határozati javaslatok tárgyalási idejének kitűzését szorgalmazó határozati javaslat. A telepítvényes községeknek névze teendő ideiglenes intézkedésekről szóló törvényjavaslatra tett főrendiházi módosítások. Az 1870. évi budget két fejezetére vonatkozó főrendiházi határozati javaslat. A herczeg Eszterházy-féle képtár fentartása és további gyarapítása iránti határozati javaslata a főrendiháznak. A szabadalmazott első dunagőzhajózási társulat jövedelme biztosításának megszüntetéséről szóló törvényjavaslat és a pénzügyi bizottság ez iránti jelentése. A függő államadósággal 1871. évi kezeléséről szóló jelentése az országos ellenőrző bizottságnak. A jegybankügyi országos bizottság jelentése s a bizottság egyik tagjának különvéleménye. Mentelmi bizottság jelentése Nuck Hugónak Falk Miksa képviselő elleni sajtóügyben.

II. Az osztályokhoz utasított tárgyak:

Az urbéri birtokviszonyok rendezéséről szóló törvényjavaslatra tett főrendiházi módosítások és Ghyezy Kálmán határozati javaslata: A békebírákról. Az udvartelki birtokokról. A telepítvényekről. A vallások szabad gyakorlásáról szóló, Irányi Dániel ugyan-e tárgy törvényjavaslatával. A horvátországi urbéri viszonyokból eredő költségek bevezetéséről szóló törvényjavaslat. A kisbéri uradalomnak a korona- uradalomak közé leendő beozikelyezéséről szóló törvényjavaslatra tett főrendiházi határozati javaslat.

III. A vasuti és pénzügyi bizottságokhoz utasítottak:

A Munkács Stry közti vssut építéséről szóló törvényjavaslat.

IV. A pénzügyi bizottsághoz utasítottak:

Az államtisztviselők nyugdíjazásáról. A kasteri felmérésről szóló törvényjavaslatok.

V. A tanügyi bizottsághoz utasítottak: A kisedudvárakról, a közep-tanodákról, a pesti egyetemről, a kolozsvári egyetem felállításáról, az országos műegyetem újra szervezéséről szóló t. javaslatok.

VI. Az országgyűlési bizottságok kiküldött bizottság, a közalapok és alapítványok jogi természetének megvizsgálására kiküldött bizottság, az egyetemi alapok megvizsgálására kiküldött bizottság jelentései váratnak.

VII. A központi bizottság által a háznak bejelentett tárgyak: Az iparügy rendezéséről, a bírósági végrehajtókról, a vadászati jog szabályozásáról, a hosszasan szolgált altiszteknek közszolgálatokra alkalmazásáról szóló törvényjavaslatok.

VIII. A képviselőház által tárgyalásra már kitűzött tárgyak: A jegybanki bizottság jelentésének tárgyalása iránti határozati javaslata a pénzügyminiszternek; a rongykvitelre fennálló váms megszüntetéséről 1870. évi július 9-én kelt határozata a horvát országgyűlésnek; a tornászoknak az elemi és polgári iskolákban tanítása iránti határozati javaslat; az iskolai tanácsok hatáskörének a felekezeti iskolákra is a felügyeletet illetőleg kiterjesztése iránti határozati javaslat.

IX. A főrendiekhez átküldött: A testi büntetésnek eltörléséről szóló törvényjavaslat.

X. Szentelés alá terjesztendő, de az urbéri törvény végleges megállapításától függővé tétett: az erdélyi részek urbéri pereiről szóló törvényjavaslat.

XI. Szentelés alá terjesztett törvényjavaslatok: A határvidék után vállalandó, közös költségek arányáról

szóló törvényjavaslat; a perui köztársasággal; a chili-i köztársasággal; az uruguayi köztársasággal; az argentin köztársasággal kötött kereskedelmi szerződésekről szóló törvényjavaslatok.

A honvédség őszi gyakorlatai alkalmából

a honvédség egyik legjelesebb törzstiszte az „Ellenőr”-ben egy cikket közöl, melyet általános érdeklődés fogva lényegileg a következőkben megismertetünk:

Tapasztalat után állítom, — mondja cikkíró — hogy leszámítva egy kis részt, a szabad állományú tisztek nem fogják föl állásuk fontosságát, és nem gondolják meg azt, hogy mily roppant felelősséget vállaltak el akkor, midőn sz. állományú tisztekké neveztették magukat, akár hiuságból, akár más érdekből.

Avagy meggondolta-e az a tiszt, a ki semmit sem tanult és kinevezetése óta még egy katonai könyvet sem látott, nem hogy olvasott volna, hogy ez a megezer ember élete van kezében? Ma már a személyes bátorság, (bravóur) habár mindig szükséges és becses, nem sokat ér, ha nincs tudományval és önállósággal összekötve. A „szuronyt szegezve, előre fűk” korszak lejárt, — amár az utolsó porosz francia háborúban ez döntött, és gyakran éppen az eszélyes katonai műveltséggel vezetett porosz hadsereg mehetett csak szuronyt szegezve előre, mert hogy oda juthasson, tudományosan képzett tisztek által vezetett odáig. A szabad állományú tiszt gyakran jöhet azon helyzetbe, hogy az egész zászlóalj vezeti a csatába, s ha nem tanult, ha katonailag nincs képzettsége, akkor az a zászlóalj el van veszve, és lehet el az egész hadosztály, — el a haza!

A sz. állom. tisztek, igen helyesen, most már csak iskolázás, és vizsga letétele után nevezetnek ki. De mit ér a kormány e helyes intézkedése, ha az illetők unalommal, voutatva és minden erélyesség nélkül mennek oda, kihúzzák magukat a tanórák alól, úgy a hogy letessék a vizsgát és kineveztetve, a gyakorlatokban ha részt vesznek is, nem pirulnak, midőn szakaszaik és századjaik előtt állanak m i t s e m t u d v a? Tudok esetet, hogy a sz. állom. tiszt a vezényletet a szakaszvezetőre bízta és maga csak úgy kullogott az osztály háta mögött, mint a juhnyáj után a...! míg a modulatok minden vezényletét a szakvezető tette meg!

A sz. állom. tiszt a szolgálat egy ágát sem sajátította el, és ha parancsnoktól rendre utasítatik, még ő a p r e h e n d á l, átvissza a privát életbe a duzzogást, visszautasítja nevelésül a barátságos összejövetelre történt meghívást, és így sem katoná, sem pártás, hanem csak mélyen az egész h. tisztikarnak!

En előttem nem az a hazafi, ki jól tud kiabálni a gyűléseken, kaszinókban és kormácsban a kormány hibái, mulasztásai ellen s nagy szavakban busul a nemzet sülyedésén, — de egyebet aztán nem is tud — hanem hazafi előttem az, ki miúdig és mindenütt t e t t e l feloldozólag munkálkodik a haza jóllétén — felvirágozásán, — ki ha kötelezettséget vállalt magára, azt híven s pontosan igyekszik teljesíteni, és férfuit kitarással és erélylyel igyekszik keresztül vinni, és akár a katonai, akár a polgári pályán a nemzet előhaladására törekszik. — En ugyan nem bánom, ha kiabál is a kinek igaza, torka és kedve van hozzá, de ha kiabál, akkor éppen tőle várhatni meg legszigorúbban, hogy t e g y e n is valamit a kárhoztatott dolgok orvoslására s nemzeti sülyedésünk meggátolására.

Tisztelet, mondám, a k i v é t e l e k n e k, — mert hogy vannak, azt is tapasztaltam, de fájdalom a szabály az, hogy a szab. áll. tisztek nem fogják föl állásuk fontosságát, nem fejtnek ki elég erélyt, mikép állomásaiknak megfelelhesseken teljen, mint azt egy férfitől megvárhatni, és ha a magyar kormány szigorú rendszabályokat nem fog életbe léptetni, ha fegyelmi rendszabályokat nem fognak ott, hol a morális erő nem elégséges, előállítani, a szép és tüdörös honvédség megsemmisül, a nemzet és haza romlásra.

A szab. áll. tisztet senki sem kényszeríti, hogy állást foglaljon el, önkéntes ajánlata, szolgálata! Gyermekkor, de sőt a férfikor is tulhaladta sok, meggondolhatja tehát, hogy egy férfi, ha vállalt magára kötelezettséget, mi a teendője, önértéssel kell bírnia, és a valódi hazafi kötelezettségét ismernie kell; elvárhatjuk méltán tőle tehát, hogy ha h. tisztséget vállalt el, azt igyekezzék helyesen betölteni, és ha nincs kedve szolgálni, vagy ideje, ne álljon utjába annyi derék altisztnak, és ne adja a tettleges állományú tisztnek ama hitet, hogy állását csak a havi fizetésért bitorolja!

A tettleges állományú tisztnek felel a egész teher, ő tanítja, iskolázza az újonczokat, ő gyakorolja a szakaszokat, századokat és az őszi gyakorlatok alkalmával kénytelen lévén a behívott szab. áll. tiszteknél átadni a vezényletet, fájdalommal kell tapasztalnia, hogy egész évi fáradsága dugába dült, mert a tudatlan szab. áll. tiszt által ferdén vezetett honvéd-osztály nem hogy dicsőséget hanem gyalázatot aratott felebbvalói előtt, és őszi gyakorlatok alkalmával képeztetvén a honvéd nagyobbságban, nem hogy tanulta, de sőt helytelenül vezetett, tévuttra és felfogásra tereltetik, mi aztán majdan a csatátóron boszulandja meg magát és isten őriz, de a nemzet a haza rovására történhetik.

A mai világban, ha meg akarunk feladatunknak felelni, roppant sokat kell hogy tanuljunk. És legyünk őszinték, még azok is, kik folytonosan benne vagyunk a gyakorlatokban, igen keveset tudunk. — Azért a sz. áll. tiszt urak vagy tanuljanak, vagy hagyják el állásukat. Mert itt semmi kifogás sem lehet érvényes, a tisztnek tanulni kell lenni, tanulni kell, és hogy ha tetszett elfoglalni a helyet, tessék annak megfelelni, mert ezt parancsolja a becsület, a letett eskü ezt kívánja a nemzet, a haza!

Levél Bismarckhoz.

A Bukarestben megjelenő „Romanul” Bismarckhoz nyílt levelet intézett, melynek szövege a következő:

Herczeg ur! Nincs szerencsém önt személyesen ismerni, nem is törekedtem arra, hogy önnel valaha megismerkedhessem, mert politikai elvei és cselekedetei sohasem költethették fel rokonszenveimet. Hinni lehetett azonban, hogy mi az általunk választott fejedelem iránti tekintetből, öné nézve kivételt fogunk képezni, és hogy ön, szokása ellenére, a szükségben jót fog tenni velünk.

Előbb teljes közönyvel viseltetett Románia irányában, és mi csendesen viseltük magunkat, mert többet egy, önhöz hasonló diplomatától várunk nem lehetett. De egy idő óta ön jónak látja velünk foglalkozni elannyira, hogy most már belügyeinkbe avatkozik, minket minden kitelhető dühe és szenvedélyével zaklatva. Ha hidegvérrel végig hallgathatna engem, akkor valószínűleg igazat adna nekem, hazámat sem bántaná; és több nemű kelemetlenség és megaláztatástól menekülne meg ön is. De hogyan tehetendő a rettenetes kiabrándulás e korszakában hidegvérre szert? Mert be kezdik látni, hogy az utolsó háborúban elért nagyszerű eredményei, melyek annyi zajt ütöttek, és önt, valamint az egész világot, elkábitották, nem egyebek, mint hibák és büntetések, hozzá még megbocsáthatlan büntetések. Higye meg, hogy ideje, ha ugyan már el nem készt megállapodnia! Mig divatban volt, mindent tehetett; a divatok azonban mulékonyak, és ön is beláthatja, hogy a világ már teljesen megelégtelte agyremélt csinait és gyalázatos furfangjait.

Siessen az ön képviselőjét innen visszahívni, mert ez — újoncz még rá nézve is megbocsáthatatlan tulbuzgóságával itt mindent elrontott. Ajándékozma meg Rumániát előbb tanusított közönyével. E levél eléggé jellemzi az oláh viszonyokat és élénk tanúsága annak, hogy Bismarckot már Romániában is megunták.

A tüzoltó-ünnepély.

P e s t, szept. 19.

Mig az eddigi két nap a szónak teljes értelmében az ünnepélynek volt szentelve és így a nagyobb közönség kedvéért a látványosság volt főjellegük, addig a tegnapi nap, melyen a tüzoltó országos együletének közgyűlése tartatott, már csak a szorosan vett szakfériaknak, a tüzoltókat érdekelte. Tegnapi tudósításunkban hozott rövid tudósításunk kiegészítésül még a következő részleteket hozzuk.

Felolvastatván a központi bizottmányunk nyolcz hónapos működéséről tett jelentése dr. Kánya (Sopronból) indítványára e bizottmányunk jegyzőkönyvileg köszönetet szavaztak eddigi működéséért. — Felolvastatott azután a pénztárnoki jelentés, mely tudomásul azoigál.

Rösch (soproni tüzoltó parancsnok) indítványozza, hogy keressék meg a kormány avégéből, hogy a tüzoltó-egyletek hivatalos levelezései postabérmentesen eszközölthessenek. Ez indítvány általános helyeslésben részesült, sőt még kibővítettet, amennyiben sürgősebb eseteknél még a távirásra is kiterjesztetni akarják.

Most következett az indítványok tárgyalása. I. Tüzrendőrségi rendeletek városok és vidékek számára. — Follmann jelentéstevő előadja, hogy e végből több bel- és külföldi tüzoltó-egyletek részéről kérétek be vélemények és szabályzatok; némelyek részéről érkeztek is már be, de még többen nem küldöttek semmit; a javaslatéltre kiküldött bizottság tehát nem volt képes a közgyűlésig javaslattal elkészülni. Ennélfogva határozatott, hogy most ez indítvány felett tanácskozás lehetetlen lévén, ez a jövő évi közgyűlés tárgyalul tüzessék ki.

II. Egységes jelzések. — Rösch indítványozta, hogy több egylet összműködésének lehetősége végett állapítassanak meg az egész ország számára egységes jelzések a legfőbb szükségletekre. A megállapított jeleknek egyszerűeknek kell lenniök és egyelőre csak négy trombita jelre valóban szükség, u. m. vigyázz! sorakozz! viz! elég a viz! — A mellékjegyek és parancsszavak minden egyes testületnél különbözhettek, mert versély idején minden csapat ugys csak a maga parancsuokának tartozik engedelmessékedni. — Ez indítvány ellen két csekély számú párt részéről történt felszólalás; ugyanis némelyek minden jelet és jelzést egyöntetűvé akartak tenni, mások ellenben semmi egyöntetűséget sem akartak. Hosszasabb vita után névleges szavazás történt, mely szerint Rösch indítványa nagy többséggel el lett fogadva.

Előző gróf Széchenyi Ödön, most pótditványával lépett föl; ő t. i. még egy ötödik trombitajelét is tart szükségesnek, általános riadót veszőly idején. — Elfogadtatott.

III. Tanácskozás egy általános csavar rendszer fölött. — Ismét Rösch volt az előadó, ki nagy szakavatottsággal fejtegette az előtte ismeretes csavarrendszereket; elmondván mindegyiknek előnyeit és hátrányait, a legnevezetesebbet be is mutatta; végül pedig elfogadásra ajánlotta a Knaust-féle 6-os kaliberű csavarrendszert guttapercha ágyakkal. — A közgyűlés előadó nézetét magáévá tette.

IV. A temesvári tüzoltó egylet indítványa folytán felmerült az a kérdés, vajjon nem méltányos-e, hogy a biztosító társulatok kötelezessenek a tüzoltó-egyleteket rendes segélyben részesíteni? — Ily alakban nem talált ez indítvány helyeslére, hanem helyette gróf Széchenyi indítványa, mely szerint a tüzoltó-egyletek országos, eshetőleg községi alakokból segélyeztessenek, elfogadtatott.

A napirenden még három indítvány volt: V. Indítvány. Egy általános tüzoltósági biztosító intézet alapítása iránt.

VI. Indítvány. A közlekedési intézetek köteleztetése a szomszéd községeken előforduló tüzesetek alkalmával oltó-vonatok elszállítása iránt.

VII. Indítvány. Egy országos segély-alapítvány szerencsétlenül járt tüzoltók és azok hátrahagyottjai számára.

Mind e három indítványra szükséges előmun-

kálatoz elkészítésével s azokra nézve tüzetesebb javaslatok előterjesztésével a központi bizottmány bizottott meg.

E határozat kapcsában előző gróf Széchenyi indítványozta, hogy addig is minden tüzoltó biztosítsa magát, és az egylet egy már létező biztosító intézetre támaszkodjék.

Most az ideiglenes országos választmány és a jövő közgyűlés helye választatott meg. — Az eredményt tisztelt olvasóink már tegnapi lapunkból tudják.

Végül Széchenyi gróf indítványára a pesti tüzoltó-egyletek parancsnokaiból bizottság alakult, mely ő felségéhez küldetett, hogy köszönetet mondjon azért, hogy mind a kiállítás, mind a gyakorlatokat megsemmisítette.

Ma délután 4 órakor a „Hungaria” vendéglőben nagy díszbe rendeztetett, melyen 301 tag és nem tag vett részt. Ebéd alatt a pesti tüzoltók zenekara és a pécsi zenekar felváltva játsztak. Magyar szokás szerint, természetesen nem hiányoztak a pohárköszöntések. Ezek sorát elkezdte Széchenyi gróf, poharat emelvén a királyné és királyra; utána Follmann lépett az emelvényre és fölölvasta az üdvözlő távsürgönyöket; ilyen érkezett Iglóiról, Zwicakuból, Brixenből, Linzből kettől, Frankfurtból, Donauwörthből, Salzburgból, Glognitzból, Weselből és Genfből (magyarul.)

Most Polgár, pestvárosi tanácsnok szólott, Pest városa nevében üdvözlölvén az itt egybegyűlt tüzoltókat; utána Orcazy Bódog báró emelt poharat a tüzoltó-intézményre, meg nem feledkezvén egy szersmind azokról a nagy szolgálatokról, melyeket a tüzoltók a lefolyt héten a nemzeti színház fenntartása körül tettek; dr. Grosz a nőket; id. Ábrányi Kornél gróf Széchenyi Ödönt éltette, szólott még ezenfelül a varasdi főparancsnok és dr. Kánya Sopronból.

Ekkor nagy zaj keletkezett; mindenki a zaj és tolongás helyére sietett. Egy alföldi város küldötte azt híresztelte, hogy valaki pügylárist löpött, egy másik pedig azt mondta, hogy valaki több öntött fel a garatra és most házasságot köt. Mindkét állítás téves volt. A „Pester Journal” tudósítóját előbb agyba-főbe verték, azután — szeliden mondván — kibökték; csodáljuk, hogy néhány ember ily barbárságot, mely az egész lakomára szennyfoltot vet, elkövetni képes volt.

A tüzoltó ünnepély végére jár; a mai eszközpróbánál már sokkal csekélyebb volt a részvétel, mint eddig; ácsorgó nézők, kik csak szórakozás-vagy időöltésből mentek volna ki a felső Dunapart eláthatatlan portengerébe, csak igen csekély számmal voltak és akik ol nélkül oda fáradtak csakhamar, mint molnárlegények távoztak, vagy a kevésbé szerencsések telve sárral, mert a szél a próbánál minden irányba hajította a vizet és így por meg a mesterséges eső egyaránt lehetetlenné tette az ottan tartózkodást.

Huszonhárom fecskendő lépett versenyre (közük több már jutalmat nyert cégektől, u. m. Jaack Lipcséből, Jenaust Bécsből, Komreuter Bécsből és Walser Pestből.)

A versenyt a kisebb kézi fecskendőkkel kezdték meg, tizennégy lábnyi szívótömlő és 33 lábnyi fecskendő tömlő alkalmaztatott minden versenyző gépre.

Az erős szél dacára a próba alá esett eszközök mindnyájan 80 lábnyi hosszabb vízszintes és negyven lábnyi magasabb függőleges sugarat löveltek.

Azután a kecskafecskendőkre következett a sor; itt természetesen különféle horderejű eszközök versenyeztek, hanem szakértők véleménye szerint mind kitűnők.

Délután maradtak a nagy gőzerejű leszerelesi fecskendők.

A jury ítéletének eredményét lapunk legközelebbi száma fogja hozni.

Kopcsányi József urnak.

Ön, cikkemre irt s ünnepies közönségnek szánt nagyönis hétköznapi feleletében, engem minden lehető czimemmel ellátott. Szép öntől. Sajnálom, hogy udvariasságot nem viszonzozhatom. Nem pedig azon egyszerű okból, mivel némelyek, kik különben feleletét elmesnék, finomnak és talpraesettnek tartják, — s melyről Kornis Pál úgy nyilatkozott: „jól tette, jól odamondta neki” — csak azt az egyet találták kissé unalmasnak, hogy nagyon sokszor használja a hosszú czimezést. Hogy tehát az ön hibájába ne essem — engedelmevel — csak per Kopcsányi ur, per ön fogok önnel beszélni. Pedig én is használhatnék hosszú czimet, p. o. ilyen formán: Kopcsányi József, aradi ultramontán prokátornak és utczaiszázfőnöknek, de mivel egyrészlő nem vagyok a nagy cizmeknek barátja, más részről meg az unalomság elkerülése tekintetéből, nem teszem.

Ezen kis előjáró beszéd után térjünk a dologra.

Azt mondja Kopcsányi ur, hogy én a tényvázlatot nem hűségese adtam elő. Hát mit mondtam én? Azt mondtam, hogy a természetvizsgálók társadalmi szakosztályának az aradi nevelésügy megvizsgálására kiküldött albizottsága oly hézagos jelentést terjesztett a gyűlés elé, melyet a tudós gyűlés vizsgálódása eredményeül el nem fogadhatott, s új bizottságot küldött ki ez ügyben. Kopcsányi ur ugyanezt mondja azzal a különbséggel, miszerint ezen új bizottság elnökeül első sorban ő proponált, de ő az elnökséget nagylelkűen Steinhardt rabbinak engedte át. Ezt — az igaz — elhallgattam, de azt hiszem, hogy ez által a tényvázlat hűségese nem nagy csorbát ejtettem. Beismeri ennél fogva Kopcsányi ur is, hogy a tanügy állásáról tett jelentés elfogadva nem lett, s új bizottság küldetett ki, s így állítása, mintha én a tényvázlatot nem hűségese adtam volna elő, egyszerűen — hazugság.

Azt mondtam továbbá, hogy ön az új bizottság választása alkalmával ellenzte, hogy abba tanító is választassék. Ezt is elismeri ön, mert maga bevallja, hogy Simay elemi tanár ur megválasztása ellen azon észrevételt tette, hogy miután az ő tanítókódása felett is (tehát minden aradi tanító)

működése felett) vizsgálat történik, ő (és így egy aradi tanító sem) e vizsgáló bizottságnak tagja nem lehet, mivel mint bírálandó egy személyben nem lehet egyuttal bíráló is. A tényvázlat hűségét tehát itt sem ferdítetttem el.

Kopcsányi ur axiomának nevezi ezen tételt „bírálandó bíráló nem lehet.” En is elismerem azt annak. Csakhogy Kopcsányi ur itt nagyon rossz helyen alkalmazta; az atoma nem a Csáky szalmája, hogy azt mindenre huzhassuk. Agyfartó együgyűséggel még mindig azon rögeszmében szenved Kopcsányi ur, hogy ezen bizottság bíráló, holott, akinek agyában a józan eszmék csak legkisebb szikrája is honol, tudja, hogy a természetvizsgálók társulata nem felsőbb tanhatóság, melynek a tanítók működése felett joga volna bírálatot mondani.

Azt mondja Kopcsányi ur, hogy axiomája ellen sem nekem, sem Zichy Antal tanfelügyelő urnak kifogása nem volt. Nekem nem volt, az igaz, mert mint ön megjegyezte, én e gyűlésen kiváló néma szerepet vittem „és pedig azon minden okos ember által méltánylandó okból, mivel ezen tudós gyűlésnek tagja nem voltam, már pedig ott, hol szavam nincs, (sőt még ott is, ahol van) nem szoktam mindenbe kalapálni. Aki ezt szokta, szájkosár való annak. De hogy Zichy Antal buda-pesti tanfelügyelő ur az ön axiomájára észrevételt nem tett volna, azt már tagadom. Hát mi más volt ő nagyságának általam idézett nyilatkozata? Vagy talán ön csak azt tartja czáfolatnak, ha azt mondják: Kopcsányi ur! az ön által tett indítvány ostobaság! Különben Zichy Antal ur — ön szerint is azt véleményezte, hogy „a bizottság a tanhelyiségeket egészszégi szempontból bírálják meg” (Kopcsányi-féle helyes sintaxis), tehát nem a tanítók működését. Ezen czáfolat az ön axiomájára épelméjű ember előtt, azt hiszem, elegendő.

Nem szólott ez alkalommal Zichy Antal ur sem iskolázék, sem iskolatanácsról, sem pedig arról, hogy azokba kik és minő képzettségű egyének választassanak, mint ezt az ön zavaros phantaziája idézi, hanem szólott igen is a Szél Kálmán és Nagy Miklós urak által a nevelésügy érdemében váltott eszmecseréhez. Minek idézését azonban én, amely az ön híres indítványára nem vonatkozott, szükségletlennek tartottam.

Ön, Zichy Antal ur szavainak hamis idézésénél meg nem állapodva, neki ront a szegény tanítóknak, s elmondja egy szuszra, hogy azok nagy többsége érteleme szerinti hangteljesen olvasni és beszélni, szépen, helyesírással s nyelvtanilag írni s fogalmazni sem tud. Nem tudom, vajjon az aradi tanítókat illeti-e ezen megztiszteltetés? de gyantom, hogy azokat, miután Kopcsányi urnak velem van baja. En ugyan nem veszem magamra; mert dacára, hogy uton-utófélen azt beszéli ön, hogy én fogalmazni nem tudok, s hogy az iskolatanács általam vezetett jegyzőkönyveit ön igazgatja ki, (miből csak annyit igaz, hogy k a p c z a s k o d i k, s minden határozatot ő-tesztamentoni stílusban szeretne kifejezve látni), az ön fennebb jelzett ékes szöfűzéstán elcsajátítani nem óhajtom, megvagyok elégedve a magaméval. Azt hiszem: a többi tanítók sem vágnak Kopcsányi urtól a magyar nyelvtanból leckekeket venni, s e tekintetben talán saját utján is nyilatkozni fognak.

Azért gondolom pedig, hogy a tanítók nehezen lesznek hajlandók Kopcsányi urtól magyar nyelvtani oktatást venni, mert én sajnálattal vagyok kénytelen kijelenteni, hogy ön Kopcsányi ur, vagy nem tud magyarul, vagy nem érti jól meg a m i t o l v a s. Állításom igazolja Kopcsányi ur maga azon o t r o m b a beszéddel, midőn az oktatásügyi minisztereket, tanfelügyelőt, alispánt, polgármestert s ügyvédeket, stb. mind a lipótmezei t é b o l y d á b a küldeti velem, holott én csupán azt jegyeztem volt meg, hogy miután a paedagogia, szintugy szaktudomány, mint más, azt az ügyvéd sem értheti, h a n e m t a n u l t a. Ezzel azt hiszem, nem ítéltm tébolydára a tanügygyel foglalkozó más szakfériakat, mint azt Kopcsányi ur elég b á r g y u a n állítja.

Igaz: kérdést tettem Kopcsányi urnak az iránt, hogy nem tartaná-e a lipótmezei asyllum számára éretnek az olyan embert, aki jogi kérdés-vagy valamely ügyvédi működés megbírálására jog, tudosan kívül más szakembert, p. o. elemítanítót hívna föl? de ön arra nem felel, hanem a la Bodóné, mást beszél. Azt mondja ön ugyanis, hogy én Zichy tanfelügyelőt a nyilvánosság előtt a való tudatlanság pellengéjére állítam ki. (Ismét gyönyörű magyarság!) Hiszen, Kopcsányi ur, Zichy tanfelügyelő nem egy szem közt beszél önnel, hanem a gyűlés előtt, és így nyilvánosan; azzal tehát, hogy az ön axiomája czáfolatára beszédét idéztem, nem állítottam pellengérré.

Azt mondja ön, továbbá, hogy én önté támaddok, mondván, hogy mivel ügyvédlétére a nevelésügygyel foglalkozik, ön is a budai lipótmezei (de sok i) tébolydába való volna. No már ezt kezelem tagadom. En őt nem tartottam, nem is tartom a budai tébolydába valónak, azonban ha ön minden áron méltónak itéli rá magát, — vérző szívvel ugyan — de ítélete előtt meghajlok.

Mindezekből világos tehát azon sajnálattal kijelentett fennebbi állításom, hogy ön nem tud jól magyarul.

Sokat beszél még ön össze-vissza, de minden mondatát nem czáfolhatom, mert attól félek, hogy cikkem nagyon hosszúra talál nyulni, s az „Alföld” t. cz. szerkesztősege nem lesz irányomban oly nagylelkű, mint — bámulatomra — ön iránt volt; p ö f f e s z k e d ő n e v e t s é g e s o r o m b a s á g a i n a k oly nagy tért engedvén lapja hasábjain.*)

A sok közül azonban egyet még sem hagyhatok megjegyzés nélkül, azt t. i., melyben elmondja ön, hogy ki s mi volt; miket tanult, miket s kiket tanított, hogy 16 évig járt iskolába stb.,

*) Legyen meggyőződve t cikkíró ur, hogy sem ön, sem Kopcsányi ur ily tartalma cikkeit nem tartjuk szerencsének olvasóinkra erőszakolni, csak azon elv készített bennünket az önk által tuláságon kizsákmányolt nagylelkűséggel élni, hogy a kölesönös támadást kölcsönös örvényben s követesse. Miután pedig ez a legnagyobb mértékben megtörtént, mindinkább személyeskedővé váló polemikájakat az önk részéről ez ügyben lapunkban befejeztetnek nyilatkoztatjuk. Szerkesztő.

* A „Marktschreienek” ezen magyartítását nem én faragtam, hanem illetékes embertől hallottam Kopcsányi ura alkalmazni.

a miket ugyan én már öntől Gyorokon mind hallottam, s így nem áll, mintha az aradmegyei iskolatársasban való két évi együtt működésünk után sem tudhatnám ki és mi ön? En mindezekre röviden csak annyit mondok: nem látszik meg az ön észjárásán, sem maga viselkedésén, hogy oly borzasztó sokat tanul. Hanem úgy társalgásán, mint irmodorán bizonyos guerilla-vezéri hang ömlik el, melylyel engem terrorizálni vélt, mint a n a k idejében a dunántúli községeket. De szerencsétlenségére ezt is rossz helyen alkalmazta, mint axiómájt; mert véletlenül én is honvédtüzér káplár voltam, — aztán — nem vagyok nagyon ijedős.

Cikkét azzal végzi ön, hogy kijelenti, miszerint engem ünneplésen — megvet. Ezen kijelentés ugyan nem igen illik egy istenfélő keresztény ember szájába, Kaposányi ur, hanem én ezért önmagam haragszom, sőt kijelentem, hogy én nem vettem meg, hanem csak sz a n o m önt. Nekem hitáramos csekély körömben és tehetségem szerint az emberiség szellemi és erkölcsi emelése, éppen azért mindig nagy lelki fájdalmat érzek, valahányszor embertársamat a szellemi szegénység s erkölcsi nyomorúság békóiban látom. De Kaposányi ur, ön felől még nem vagyok kétségbe esve, s reményelem, miután ön még — fiatal ember, hogy jó példaként okulva, eljuthat az erkölcsi és azon fokára, melyről tisztességtelenebb fog felebarátjaival beszélni, mint e lezajlott polemikában velem beszélt.

Somogyi József.

A bécsi világkiállítás programja.

Az osztrák cs. k. kereskedelmi miniszteriumnak 1871-ik évi június hó 4-én 364. szám alatt kelt átiratával a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi m. k. miniszterium értesített, miszerint ő cs. és apost. kir. felsége ugyanazon évi május hó 24-én kelt fel. elhatározással Bécsben egy nemzetközi világkiállítás megtartását legkegyelmesebben megengedni, és ezen világtárlatnak 1873-dik évi május hó 1-én való megnyitását jóváhagyni meláztatott.

Időközben a lf. helyen kinevezett osztrák császári kiállítási bizottmány megalakulván, következő programot bocsátott ki:

I. Ő cs. és apost. kir. felsége oltalma alatt az 1873-ik évben Bécsben nemzetközi kiállítás fog tartatni, melynek földadata leendő: a jelenkor közmívelési fokát és a nemzetgazdaság összes mezejét feltüntetni és annak további haladását előmozdítani. A kiállítás a Praterban az e célra felállított épületekben 1873-ik évi május hó 1-én fog megnyitást és ugyanazon év okt. hó 31-én bezáratni.

II. A kiállított tárgyak a köv. 26 osztályba lesznek sorozva:

1.) bányászati és kohászat, 2.) mező- és erdőgazdaság, 3.) vegytani ipar, 4.) élelmi-szerek, mint az ipar termékei, 5.) szővési és ruházati ipar, 6.) bőr- és kaucsuk ipar, 7.) fémapar, 8.) fa-ipar, 9.) kő-, anyag- és üvegipar, 10.) rövid áruk, 11.) papiripar, 12.) graphikai művek és ipari rajzok, 13.) gépészet és szállítási eszközök, 14.) tudományi műszerek, 15.) hangszerek.

16.) Hadügy. Ezen csoport magában foglalja a hadsereg felszerelésére és a sebesültek és betegek ápolására szánt tárgyakat és készületeket.

17.) Tengerészet. Ezen csoport tartalmát képezik oly tárgyak, melyek a folyam- és tengeri hajózást, hajóépítést, hajófelszerelést, révépítést, partvilágítást, mentelmi ügyet, stb. illetik.

18.) Építészeti és polgári mérnöki ügy. — Ezen osztályban ki fognak állíttatni végbevitt vagy tervezett út- és vaspályaépítések, vízvezetékek, földkiszáritási munkálatok, folyó vizek szabályozása, csatornázások, lak és nyilvános épületek tervezetei (parlamentházak, színházak, kórodák, börtönök, fűrdő- és közmosdó házak stb.) továbbá belső berendezések, ugy m: szellőztetés, fűtés stb.

19.) A polgári lakház belső berendezése és építése.

20.) A parasztház butorai és berendezése. Ezen két csoport feladata: teljesen felszerelt lakrészek bemutatása által feltüntetni azt, miként fogják fel az egyes népfajok a lakás feladatát.

21.) A nemzeti házipar. Ezen osztály feladata: kimutatni, mily bő és értékes eszme-anyagot foglalnak magukban a nemzeti házipar készítményei, ékszerárakban, edényekben, szövetekben stb.

22.) Műipari muzeumok hatásának kimutatása. Ezen csoport célja azon eszközöket tüntetni ki, melyek segítségével az ujkor műipari muzeuma az izlés nevelésére is általános befolyást gyakorolni képesek.

23.) Az egyházi művészet. Ezen osztályban egyesíttetni fog minden, mi a műipar terén egyházi célokra létrehozatik.

24.) Művészeti és műipari tárgyak mult időből, műkedvelők és gyűjtők által kiállítva. (Exposition des amateurs.) Ezen tárgyak kiállításával kísérlet fog tétetni magánműgyűjtemények kincseit, melyek rendesen csak szűkebb körökben ismeretesek, a műkedvelőkkel is megismertetni, és a műipart új eszmékkel gazdagítani.

25.) A jelenkor képzőművészete. Ezen osztályba csak azon műtárgyak fognak felvétetni, melyek az első világkiállítás óta (Londonban 1851-ben készítették).

26.) Nevelési, oktatási és kiképeztetési ügy. Ezen csoport magában foglalandja:

a) Annak kimutatását, mi a gyermek ápolására és nevelésére, fizikai és pszichikai kiképeztetésére, életének első napjaitól kezdve tanodába való belépésének korszakáig vonatkozik.

b) A tan és oktatási ügyet az elemi iskoláktól kezdve egész a szak- és főiskoláig.

c) Az összes nevelési ügyet, a mennyiben az iradalm, a sajtó, a társulatok, a könyvtárak működésének bemutatása és statisztikai kimutatások által szemléltetvé tehető.

III. Különböző időszakokból származó gépek, eszközök egymasmellé állítása, valamint kezelési módok és munka-eljárások kitüntetése által egyes találmányok fokonkénti tökéletesedése lenne kimutatandó, mint p. varrógépeknél, szövőszékeknél, távirat- és fényképezési eszközöknél stb. mely kimutatás egyszersmind kísérletképp szolgálna a találmányok történetének előadására. — Ehhez sorakoznék a kísérlet a gépek terményeit szembeállítani a kéz műveivel és az utóbbinak pótlását gépmunka által feltüntetni.

IV. Hasonnemű, de különböző időszakokból származó tárgyak, (ha lehetséges, azok árának megemléstével), valamint ilyenmű műstrák és minták kiállítása által ki fog mutattatni egyes iparágak termelő képességének növekedése, azoknak az izlés változatosságaitól való függése, az arra gyakorolt befolyása, valamint időnkinti közgazdasági jelentősége.

Ily módon egyszersmind adatok nyújtatnának az ipar történetéhez.

V. Hogy a tudomány befolyása az ipar fejlődésére visszapiantatás által kitüntetésessé, a hulladékok értékesítése vagy növekvő felhasználása az ugynevezett hulladékok és az ezekből nyert gyártmányok és közbeeső termények szembeállítása által ki fog mutattatni, a mennyiben az ily új értékek előállításra oly felfedezések és találmányok által lehetségesítették, melyek az első világkiállítás (London 1851.) után történtek.

VI. A kiállítás további tárgyát az árak története fogja képezni. A legnevezetesebb termelési területekből a fontosabb cikkek árai, lehetőleg a multba visszamenve és öt évi átlagokban egymás mellé sorolva, a műstrák és próbák előterjesztése mellett fognak kimutatatni.

VII. A cikkek nemzetközi csere-forgalmának áttekinthetése végett kísérlet tétetik, a világkereskedelem előtűntetésére. Evégből minden nevezetesebb kikötőnek kereskedelmi cikkeiből műstrák és próbák fognak kiállíttatni, és ezek mind-egyikénél a származás és kelete iránti adatok a be- és kivitel mennyisége, az árak stb. ki fognak mutattatni; továbbá az illető tengeri kikötőnek hajózási és kereskedelmi mozgalma az utolsó tíz év alatt, statisztikai adatok és rajzok által elő fog tüntettni.

(Folytatása következik.)

Legujabb.

B é c s, szept. 19. A német landtagok mind elhatározták, hogy hasonlólag az alsó-ausztriai landtag eljárásához a tartomány és állam helyzetét vizsgálat alá venni és a leirat ellen óvást emelni fognak.

P r á g a, szept. 19. A „Pokrok.“ kijelenti, miszerint Magyarországnak nincs mit törődnie azzal, hogy a cseh király mit tesz, ez a cseh király és a cseh nép dolga.

A „Politik“ azzal vádolja Beustot, hogy ő készítte elő és organisálta a német képviselők strike-ját; Beust ezzel utolsó kártyáját játsza ki Hohenwart ellen.

B é c s, szept. 19. A mai esti tőzsde igen szilárd hangulat mellett folyt le azon hír következtében, hogy Hohenwart vissza fog lépni, e hír azonban alaptalan, mivel a miniszterelnök Beust minden ellenségeskedése dacára szilárdabban áll mint valaha.

C z e r n o v i t z, szept. 19. A két alkotmánypárti választás ma igazoltatott s így e párt egy szavazati többséggel bir a tartománygyűlésben.

L i n c z, szept. 19. A tart. gyűlés mai rövid ülésében a kormányelőterjesztések az alkotmánybizottsághoz utasítottak.

B r ü n n, szept. 19. A tartománygyűlésben Belcredi kifejti indokait egy országos jelzőlogbank felállítására vonatkozólag tett indítványát illetőleg. — Prarik a kerületi képviselőt életbeléptetését hozza javaslatba. Dworak a nyelvi egyenjogúság kérdésről vitelét indítványozza az államhivataloknál.

L e m b e r g, szept. 19. A tartománygyűlésben a kormány képviselője közli a császár azon elhatározását, mely a leMBERGI technikai akadémiá lengyelesítését meghagyja.

B é c s, szept. 19. A „Tagblatt“ értesül Frankfurtból, hogy több ottani tekintélyes iparos meghívókat küldött szét a különböző európai államok iparosaihoz egy Frankfurtban tartandó nemzetközi munkasgyűlésre, melyen megállapodás jönne létre az összes dolgozatók közt, hogy a strikelő munkásokat sehol fel nem veszik.

L o n d o n, szept. 19. Lyons lord angol követ Luvembe utazott, hogy ott Gortsakoffal találkozzék.

B é c s, szept. 19. Konstantinápolyból távirják, hogy az elhalt nagyvezér és Ignatieff orosz követ közt történt megállapodás szerint a találkozás a szultán és a cár között október hóban valószínűleg megtörténik.

P á r i s, szept. 19. Thiers a szünidők alatt hallomás szerint nem hagyja el Versaillest s legfeljebb csak rövid kirándulásokat tesz. Tegnap szept. 4-ki kormány eljárásának megvizsgálására kiküldött bizottság hallgatta őt ki az elnöki palotában.

V e r s a i l l e s, szept. 19. Manteuffel tk. végleg elhagyta Compiègnest s lakását Nancyba tette át.

T u r i n, szept. 18. éjjel. A turini helyhatóság által adott banketthez mintegy 1000 személy volt meghíva; köztük voltak: Remusat, Lefranc,

Visconti-Venosta, Sella, Castagnola, de Vinci, — Ausztria, Németország és Schweiz hivatalos képviselői, valamint sok külföldi előkelő egyén.

A turini polgármester köszönetet mondott a vendégeknél, az ünnepélyen való részvételükért, s a felköszöntéseket Victor Emmanuél király életésével kezdte meg.

Gr. Remusat francia külügyminiszter Franciaország baráti érzelmeinek ad kifejezést, ezeket mondván: Mi mindnyájan a latin fajhoz tartozunk; mi ezáltal mindnyájan egyesítve vagyunk. Olaszországot és királyát üdvözlö; a Mont-Cenis átfurását Turinra nézve a béke és üdv útjának mondja. Remusat gr. poharát Franciaország és a köztársaság nevében az olasz nemzet függetlenségére és szabadságára emeli.

Visconti-Venosta a francia köztársaságra, annak minisztereire, a Franciaországgal való barátságra, a békére, és az általános jólétre emeli poharát.

Blancheri a kamara nevében Turin városát életli. Németország képviselője a Gotthard-pályára köszönti poharát. — Peruzzi csatlakozik Blancheri szavaihoz. Vigliani a senatus nevében köszöntet mond Turin városának; Cavourra emlékeztet, s ennek emlékére emel poharát.

Ujdonságok.

A z e l s ő f o l y a m o d á s u b í r ó s á g o k h o z várt elnök-kinevezéseket a tegnapi hivatalos lap meghozta. Mint már néhány napelőtt megbizható forrásból vett értesítés nyomán közöltük, Nagy Sándor az aradi, Popovics Zsigmond a borosjenői kir. törvényszékhez lett elnökké kinevezve. A közvélemény meglepődéssel vette e kinevezéseket, mert mindkét férfi szakértelmű s tapintata keszkesedik jövő működésük kielégítő eredményéről.

A f. h. hó 17-én rendezett zártkörű tánczestély jövedelméből fennmaradt 30 ft az aradi négyzet részére Bettelheim testvéreknek letétetett.

Vasuti előengedély. A magyar közlekedési miniszteriumtól Vajna Miklós s társai engedélyt nyertek egy gőzmozdony vasut elomunkálataira Szegedtől Bajáig.

Menetrendje a nagyváradi észéki vasutivonalnak i. hó 14-től kezdve további rendelkezésig: Nagyváradról indul a 6-ik számú vonat délután 5 óra 5 percz; a 12-ik számú vonat reggel 7 óra 55 percz. Állomások Eszékiig: Less, Cséffa, Szalonta (a 6-ik számú vonat érke. 6 óra 3 p. este, a 12-ik sz. vonat 10 óra, 18 p. reggel), Sarka d, Gyula, Csaba (érke. 8 óra 1 p., indul 8 óra 41 p.) Gerendás, Csorvász, Orosháza, Sámson, H.-M.-Vásárhely, Algyő, Szeged, (érke. 12 óra 20 p. éjjel, indul 3 óra 24 p. reggel), Palics, Szabadka, Bajmók, Militics, Zombor, Priglevitza Sz.-Iván, Szonta, Gombos, Bogozona, Erdőd, Dálja, Szarvas, Eszék (érke. 10 ó. 46 p. délelőtt és 11 ó. 14 percz éjjel); indul Eszékről délután 4 óra a 6. számú, és reggel 3 órakor a 12. számú vonat. — Eszék-villányi szárnyvonal: Állomások: Eszék, Dárda, Lúksafalva, Baranyavár, Monor, M.-Boly, Villány. Vau négy waggon-osztály, a nagyobb városoknál vendéglő.

A „Haza“ magyar életbiztosító bank hétfőn tartott választmányi ülésében eddigi alelnök Pulszky Ferencz ur vizsgálódást véteztet tudomásul. Pulszky Ferencz ur lemondása azon okból történt, mert mint a nemzeti biztosító társaság elnöke, mely társaság az életbiztosítási ág művelését is megkezdte, nem tartotta megengedhetőnek, hogy hasonló minőségben két versenytársatnál működjen. Ujalelnökül egyhangulag Szapáry Gyula gróf ur lón megválasztva, és e választáshoz a „Hazának“ csak szerencsét kívánhatunk.

Megdőbbentő hírt közöla „Hon“ egy kolozsvári távirata. E szerint Maros-Kövesden Torda megyében második Tálfalva készült, melyben Apór szerepét br. Kemény György Tordamegye főispánja vinne. A lakosok közt ezért állítólag roppant az elkeseredés, s Bittó István igazságügyminiszterhez már felment a kérelem. E tény minden esetre szigorú vizsgálatot igényel s reméljük, hogy a közvélemény nem sokára megnyugtatót fog nyerni aziránt, vajjon a megbélyegzett tény valóságokan alapszik-e?

A cholera. A bukaresti cs. és kir. főügynöknek f. é. szept. 2-án kelt jelentése szerint a cholera Kerson, Rostov, Taganrov és Kerthschben kiütött.

Gyilkossági kísérlet. A győri evang. község hitazonoka Karsai Sándor superintendens nem rég életveszélyben forgott. A szabad helyi volt evang. segédtanár megtámadta őt alkalmasint azért, hogy bosszút álljon rajta. Miután bűnös merénylete kivételében megakadályoztatott, magát örlönte szinlele. Azonnal orvosi felügyelet alá helyeztetett.

A mult héten éjjeltájban a vasuton utazók közt furcsa eset fordult elő. A sebes vonat u. i. alig hagyta el a p. indóházat, midőn egyszerre a női coupéból lármá és sikoltás hallatszott. A lármá perczről perczre nagyobb lett, nem maradt tehát egyéb hátra, mint a vonatot megállítani. Ez megtörténvén, az illető személyzet a mondott coupében kutatni kezdett, és ime egy pióca csoportnak jött nyomára. Ami úgy történt, hogy előtte való napon egy sebész arra utazván, a coupéban egy piócák kal telt üveget felejtett és mivel ez utóból rosszul volt bekötve, a verszopó állatok az üvegből kiszabadultak, és a semmitsem sejtő női közönséget megtámadták. A vasuti személyzetnek valóban nem kis fáradságba került e kellemetlen vendégtől a szegény halálra ijedt nőket megszabadítani.

Isteni tisztelőt, katonai assisztencia mellett. Kassáról írják az „U. Lloyd“-nak: Idevaló zsidó körökben iszonyú igazgatottság uralkodik, melynek okairól a külföldi hírekből a következőket lehet összeállítani: Evekkel ezelőtt, midőn az idevaló zsidókörözég még nem volt két táborra szakadva, u. n. neologokra és orthodoxokra, a község telket vett egy imaház

építésére, melyen azonban később, a szakadás után az u. n. reformáltak építették fel a templomot, minthogy azonban a telket közösen vették volt, meg kellett engedni, hogy a telken a másik párt számára is építessék imahelyiség. E célra főlvetett 5000 ft. Hogy már most e fölke kamatai fedeztessenek, a szabadelvtűek az imahelyiség egyes székeit szokás szerint az orthodoxok egyesének bérbe kívánták adni; de ezek nem vették ki; ellenben sok reformált család bérelt széklet e helyiségben mert itt az olcsóbb volt, mint a nagy templomban. S most az isteni szolgálat a két egyházban az új ritusz szerint végeztetett. Az orthodoxok ez által magukat sértve érezték jogjaikban s erőszakkal akarták a templomot az utolsó ünnepek alatt elfoglalni. Tettelegességre került a dolog, s az orthodoxok visszavonulásra kényszerítettvén, távirati uton panasszal fordultak a vallásügyi miniszteriumhoz, olyatén indokolással, hogy ha a zsinagóganem nyitattik meg az ő számukra, vér fog folyni. Az imahelyiség, állítólag a miniszterium rendelete folytán, hatóságilag katonai segédlet mellett megnyitott, további vizsgálatig az orthodoxoknak kiadatott a folyó ünnepekre; de a két párt annyira el van keseredve, hogy az isteni szolgálatra a rend fenntartása végett katonaság van kirendelve.

Csalhatatlanul biztos gyógyszer talált volna fel Dombay, győri vendéglős a nyavalyatörés ellen. Használta is már igen számos alkalommal s az eredmény meglepte az odaváló orvosokat is. Szere igen ártatlan, valami növény extractum, melyet palínkába ad be. Ize semmi és tökéletesen egészséges ember is megeheti. Találmányával — Győrött és környékén igen jól ismerik — jelenleg Pesten van, és óhajtaná azt az egészségügyi tanácsnak vegy-elemzés és kísérlet végett bemutatni, hogy azután szabadalmat kérhessen rá.

Hugó Károly az ő „Fuchtel“-jának legutóbbi számában igen keserű. Előadja, hogy bejárta a magyar parlament legbefolyásosabb férfait, akik megis ígérték, hogy „ügyét az országos jutalmazást előveszik.“ Ennek dacára indítatva érzi magát kiadni a következő „Határozott nyilatkozatot:“ „Miután a nemzetnek szent s a hazai sajtó által mindig elismert tartozása 25 év alatt oly magásra hagyott, hogy az összes képviselők hallgatagon türték a határozatba ment nemzeti jutalomnak ármányos kijátszását: a becsület azt parancsolja nekem, hogy állásomról, mint magyar költő, mely állásom önzetlen volt s általános tetszéssel találkozott, örök időkre lemondjak.“ Aztán a cikk végén így szól: „A derék, mindig egyforma Vilmos császár Napoleon bukásának évfordulóján pohárköszöntést mondott azok tiszteletére, akik e bukáshoz fegyverrel vagy tollal járultak. Ha tehát, hogy a kevélység látszatát elhárítsam magamról — habár itt a kevélység helyén volna — valami kívánságot kellene kifejeznem: akkor nem decoratiót, nem pénzt kívánnék, tehát nem azt, hogy a „kis vaskeresztet“ viselhessem mellemen, hanem csak egy egyszerű keresztet, de tiszta aranyból, s oly nagyot, hogy csak nagy nehezen, mint Krisztus, vihetném a hátamon. Mert azon szellemi hadseregben, mely Németország mellett tollal küzdött Napoleon megbuktatására, valóságos Moltke volt — Hugó Károly.

Példa, mely után zandó. Belezay Ignác, jászberényi ügyvéd szokatlan, de annál méltánylandóbb vállalatot kezdeményez. — Ő ugyanis, — a „Jász-Kun.“ szerint — tekintetbe vette a vidéki színészetnek elhanyagolt, s méltó panaszokra okot adó állapotát, s látva azt, hogy a tekintélyes vidéki városok társulatainak élén is nagyrészt üzőr szellemű szakavatatlan egyének üznek igen méltatlan s a színművészet nagy eszméjének méltóságát figyelembe nem vevő kepezkedést, — melynek ellenében a vagyontalanabb s tán jobb akaratú szinagazgatók üdvös versenye is lehetne, azon meggyőződésre jutott, hogy sokszor jól szervezett társulat is, nem ismerve egyes városok belviszonyait, — nem bir a szépművészet követelményeinek és egyben az illető városi közönségnek megfelelni, hanem ferde irányba tereltetve a különben műpártoló közönségnek részvétét is hamarabb eljásza. E sajnos viszonyokon segített, a téli időnyre saját kockázatára egy jó erőkel ellátott társulatot szervez és szerződött.

Figyelmeztetésül.

Csak ma és holnap délig lehet a f. évi II. pesti jogászygyűlésre nálam tagsági-jegyet váltani. Szeptember 23-án szombaton este 8 órakor a pestvárosi redut-teremben ismerkedési estély; — további utasítások, jelvények stb. Pesten Szentkirályi-ház (Váci-utca) a jogászygyűlés központi irodájában nyerhetők.

Arad, 1871. szept. 21.

Simon Gábor.
ügyvéd.

Az aradmegyei takarékpénztár a takarékpénztári betételeket 6%-kal kamatoztatja, lezámitol naponta piaczi és telepitett váltókat, előlegez értékpapirokra és nyers terményekre, mindennemű állam- és értékpapírok megvételét és eladását a pesti és bécsi börzén a legillendőbb feltételek mellett eszközli.

Üzletitűdösítés.

Arad, szept. 20.

(Kohn Gyulától) Gabna üzlet. A mai forgalom majdnem kizárólag második kézből származó vételreke szorítkozott, és buzában a kisebb részletű meglévő készlet adatott el, változatlan árák mellett.

Minden más gabbanem csekély üzlet mellett változatlan maradt.

Szesz szilárd, nagyban 58 és fél — 59, kicsinyben 59 és fél kr. fokonként hordóstól,

Bécsi börzéről 1871. szeptember 20-án.			
5% Metalbans 58 8)	Hitelbank 210		
Nemzeti kölcsön 63 70	Váltó Londonra 118 25		
1861-évi kölcsön 98 20	Érték 119		
Bankárak 7 69	Arany 573		
20 frank-darabok 937			

A szerkesztésért felelős: Bettelheim V.

H I R D E T É S E K.

Ajánlkozás.

Egy tudományosan művelt nevelész, ki a magyar nyelvben, valamint a gymnasium többi tantárgyaiban egyaránt jártas és tapasztalt, mint nevelő foglalkozást keres. — Bővebben A. P. betűk alatt Aradon, aranykéz-utca 2-dik szám alatt.

848—1*

Üzlethelyiség és cégváltoztatás.

T. CZ.

Ezennel bátorodom a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy 23 év óta a szép és színház utca sarkán Rochel-féle házban fennálló **vas és norimbergi áruk üzletemet**, az augusztus hó 5-én történt tüzeset miatt, a Spitzer F.-féle házba, a vármegyeházzal szemben, helyeztem át.

Egyszersmint tudatom a n. é. közönséggel, hogy Gyöző fiamat, mint társat üzletemmel felvettem és kérem az ezental létezendő

HERBLING J. és fia

cézget tudomásul venni.

Az eddig irántam tanutított bizalomért hálámat kifejezve, kérem azt továbbra is az új cézgre átruhazni.

Tisztelettel

Herrling János.

Továbbá bátorodom a n. é. közönséget mindég különösen jól felszerelt raktárunkra a m. **mindennemű vaszkákra, háztartási kellékekre, legfinomabb belgái fegyverek, revolverek és pisztolyokra, gőzmozdítókre, 5 évi jóállás mellett álló varrógépekre, Dilmár-féle lámpákra, legfinomabb petróleumra** stb. figyelemztetni.

Arad, 1871. szept. 3-án.

Különös tisztelettel

Herrling J. és fia.

782 14*

Árverési hirdetmény.

828—3—3

Melynél fogva szab. kir. Aradváros gazdasági-széke részéről ezennel közhirrre tétetik, miként 1-ör:

a baromvásári koresma,

2-or: az eddig Tumele János és társai által haszonbérbe tartott

káposztás-föld,

és 3-or: a közgyűlés által bérbeadni rendelt 2060 holdnyi közlegelőből részint a folyó évi tavaszán tartott árverés alkalmával visszamaradt, részint pedig néhány bérli lemondása folytán újból kiadás alá esett **földrészek** haszonbérbeadása iránt f. év és hó **23-án** d. e. 9 órakor a gazdasági-szék hivatalos helyiségében árverések fognak tartatni

Mire a vállalkozók azzal hivatnak meg, hogy magukat 10%-től bánompénzzel ellássák.

Kelt szab. kir. Aradváros gazdasági-székének 1871. évi szeptember 13-án tartott üléséből.

Kiadta

Farkas Menyhért,

aljegyző.

837—2—3

Árverési hirdetés.

Aradmegye t. tszéke mint gyámhatóságnak 823/1871. sz. a. végzése folytán közhirrre tétetik, miszerint elhalt Ráber János volt új-pánati lakos hagyatékához tartozó ingatlanok, u. m.: a kovaszinczi 912. sz. tjkben felvett 1100 frtra becsült szőlő, a kovaszinczi 447. sz. tjkben felvett 800 frtra becsült 1/4 küllállományú föld, és a kovaszinczi 660. sz. tjkben felvett 20 frtra becsült ház s beltelek a f. 1871. évi **október hó 12-ik** napján reggeli 9 órakor Kovaszincz községében nyilvános árverezés útján a többet ígérőnek el fognak adatni.

Árverési feltételek:

1. Kikialtási ár a becsár, melyen alól az ingatlanok el nem adatnak.
 2. Venni szándékozók kötelesek a becsár 10%-át bánompénzzel letenni.
 3. Legtöbbet ígér vevő köteles a vételár 1/3-át a bánatpénz befizetésével a vételár után azonnal, 1/3-át 2 hónap és 1/3-át 4 hónap alatt az árveréstől számítva, és pedig az utolsó két részletet 6% kamattal az új-pánati közgyám kezébe befizetni.
 4. Vevő a megvett ingatlan vagyon birtokába azonnal belép, de a tulajdonjogi átírást csak a vételár teljes befizetése után sürgetheti.
 5. Ha vevő az árverési feltételeket meg nem tartaná, az ő költségén és veszélyére új árverés fog eszközöltetni.
 6. Az árverés jogérvénye az aradmegyei törvényszék mint gyámhatóság jóváhagyásától feltételeztetik.
- Galsa, 1871. szeptember hó 12-én.

Rusu Gusztáv,

t. szbíró, mint k. k. végrehajtó.

833—1—3

Hirdetmény!

Melyszerint Aradmegye polgári törvényszéke mint csődbírósága részéről a folyó évi 8103. sz. a. végzés folytán ezennel közhirrre tétetik, miszerint az ifj. Dániel Lukács elleni csődperben, a tümegben lévő 14.211 frt 88 kr. készpénznek a csődhitelezők között leendő kiosztását megállapító tervezetre vonatkozó 1871. évi 4925. sz. a. végzésnek, e megye törvényszéki pörtára a leendő kihirdetésére, újabb határidőül 1871. évi szeptember hó 28-ik napjának d. e. 9 órája tüzetett ki, miről az érdekllett felek, s az összes csődhitelezők ezennel értesítettnek.

Kelt az Aradmegye polgári törvényszék mint csődbíróságnak 1871. évi szeptember 6-án tartott üléséből.

Nagy Sándor,

első alispán, mint m. törvényszéki elnök.

Naszády Iván,

tanács jegyző.

Aradi 1-ső takarékpénztár.

Zálogosztály.

Árverési hirdetmény.

Folyó évi szeptember 26-án kedden d. e. 9 órakor az aradi első takarékpénztár zálogosztály helyiségében következő számú lejárt arany ezüst zálogok az alapszabályok 15. §. értelmé szerint a legtöbbetígérőnek azonnali lefizetés mellett elárvereltetnek a p. raktár sz. 1102. 1136. 1144. 1157. 1169. 1217. 1232. 1251. 1261. 1292. 1360. 1370. 1612. 1645. 1699. 1722. 1781. 1790. 1791. 880. 2143. 2147. 2152. 2174. 2482. 2190. 2194. 936. 1995. 1622. 1919. 1866. 109. 616. 1725. 246. 1637. 221. 930. 1310. 1979 1515. 22. 539. 521. 532. 1493. 702. 212. 1419. 332., — mely árveréshez venni szándékozók tisztelettel meghívattak.

Aradon, 1871. évi szeptember hó 16-án.

930—2—3

Az igazgatóság.

839—2—3

Árverési hirdetés.

Thaisz Elek úr bánhegyesi gazdaságában f. évi **október 1-én** délelőtti fél 10 órakor önkényes árverés útján, készpénz fizetés mellett következő lovak és szarvasmarhák fognak eladatni, u. m.:

- 4 db. nemesvérű kocsi ló.
- 3 db. nemesvérű hátas ló.
- 1 db. nemesvérű mén ló.
- 3 db. 2-éves kanca, s
- 1 db. 2-éves herelt csikó.
- 2 db. 1-éves kanca.
- 1 db. 1 éves mén csikó, és
- 8 db. igás ló; továbbá
- 1 db. 4-éves mezőhegyesi magyarfajú bika.
- 1 db. 2-éves sveiczi bika.
- 4 db. fias tehén.
- 2 db. fejős tehén.
- 4 db. meddő tehén.
- 2 db. 1-éves üsző.
- 3 db. rugott borjú, mind magyarfajúak, végre
- 1 Phäton-féle könnyű kocsi és 4 db. lószerszám

1519. sz.

834—3—3

Birtok eladási hirdetés.

A nagyméltóságú m. k. pénzügyminiszterium folyó évi augusztus 27-én kelt 39.597. számú intézménye folytán a Ménési-Szent-Annai m. k. k. uradalom birtokához tartozó alább megnevezett fekvőségek szóbeli árverés útján felsőbbi jóváhagyás fentartása mellett a legtöbbet ígérőnek örökáron eladatni fognak, és pedig:

1. Az új-szent-annai uradalmi kastély (jelenleg erdési lak) a hozzátartozandó 31¹/₂ holdnyi belsőséggel, valamint a rom. kat. templom és Verner Adolf lakháza között létező romépület, mely fekvőségeinek becsértéke 19.904 frt 49¹/₂ kr-ra megállapított.
2. A glogováci határban az országot illető 3¹/₂ hold kiterjedésű 5-illetőleg 4 halom, melynek becsára 450 frt.
3. A szabadhelyi határban a „Sauczi” dűllőben lévő 500 forintra becsült 3¹/₂ holdnyi szántóföld.
4. Ó-Paulis községben létező és 1700 frtra becsült volt ispáni lak 645¹/₂ kiterjedésű belsőséggel.
5. Ó-Paulis községben létező és 848 frtra becsült az ispáni laképület mellett lévő 1130¹/₂ ölnyi kiterjedésű belsőségi kert, a rajta álló istálló-épülettel.
6. Ménes községben létező volt kincstári ispáni ispáni laképület 867¹/₂ ölnyi kiterjedéssel — becsültetett 2000 frtra.
7. Kuvin községben létező volt borlerakodó helyiség a hozzátartozó 1111¹/₂ ölnyi kiterjedésű belsőséggel, becsültetett 1000 frtra.
8. Kuvin községben létező 1¹/₂ holdnyi három üres beltelek, becsértéke 170 frt.

Az árverés következő időben és helyen leszén elartandó.

A 2-ik tétel alatti fekvőségre nézve f. évi október 28-án délelőtti 9 órakor a glogováci kincstári ispáni irodában.

A 3-ik pont alatti fekvőségre nézve f. évi október 28-án délutáni 3 órakor a szabadhelyi községben.

A 4-és 5-ik pont alatti említett fekvőségekre nézve f. évi október 29-én Paulison a volt tisztartásági iroda épületben reggeli 9 órakor.

A 6-ik tétel alatti említett birtokra nézve f. évi október 29-én Ménesen a kincstári urad. kastélyban délutáni 3 órakor.

A 7-és 8-ik pont alatti említett fekvőségekre nézve f. évi október 30-án reggeli 9 órakor Kuvinon az ottani községben.

A 1-ső tétel alatti említett fekvőségekre nézve Új-Szent-Annán f. évi október 31-én reggeli 9 órakor a kincst. uradalmi erdési lakban.

A versenyezni kívánók az árverés kezdete előtt a kikialtandó vételár 10 százalékát bánompénzzel tartozik letenni.

Írásbeli zárt ajánlatok is elfogadhatnak, melyekhez a 10% bánatpénz csatolandó, s melyek elfogadhatnak az alórti tisztartáságnál f. évi október 27-éig. Egyébiránt a kitűzött árverési helyen is elfogadhatnak, zárt ajánlatok az árverési tárgyalás megkezdése előtt.

A zárt ajánlatok külső részén, t. i. a czímlapon a tárgy, melyre az ajánlat tétetik, határozottan megnevezendő, és említendő leszén, mily összegű bánatpénz foglaltatik a zárt ajánlatban.

Az ajánlattevő által végre nyíltan kiteendő, hogy ő az árverési feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti.

Az árverési feltételek az árverésig az Aradon székelő ménesi m. k. k. uradalmi tisztartáságnál (Kápolna-utca, 7-ik szám) valamint az új-szent-annai kincstári erdésznél betekinthetők.

Aradon, 1871. évi szeptember hó 11-én.

A ménesi m. k. k. urad. tisztartóság.

726. sz. törv.

843—1—3

545. sz. törv.

844—1—3

Árverési hirdetés.

Az új-aradi szolgabíróság részéről ezennel közhirrre tétetik, miszerint néh. Zébold Katalin német-szt.-péteri lakosú hagyatékához tartozó N.-Szt.-Péter községben 3102 o. é. frtra becsült 108. szám alatti egy egész úrbéri telek földdel egyetemben, Aradmegye tekintetes polgári törvényszék árvaosztályának folyó évi július hó 25-én 4745. sz. a. kelt végzése folytán, — mintán f. é. szeptember hó 3-án megtartott árverés alkalmával vevők hiányában eladható nem volt, — folyó évi **október hó 1-ső** napján délelőtti 11 órakor Szépfalu községében, székesség esetében a becsáron alól is bírói árverés útján eladatni fog.

Mire a venni szándékozók 10% bánatpénzzel ellátva azzal hivatnak meg, hogy az árverési feltételek az új-aradi szolgabíróság irodái helyiségében délelőtti órákban bár mikor is megtekinthetők.

Új-Arad, 1871. évi szept. 10-én.

Ányos Sándor,

szolgabíró.

Árverési hirdetés.

Az új-aradi szolgabíróság részéről

ezennel közhirrre tétetik, miszerint néh. Zébold Katalin német-szt.-péteri lakosú hagyatékához tartozó N.-Szt.-Péter községben 3102 o. é. frtra becsült 108. szám alatti egy egész úrbéri telek földdel egyetemben, Aradmegye tekintetes polgári törvényszék árvaosztályának folyó évi július hó 25-én 4745. sz. a. kelt végzése folytán, — mintán f. é. szeptember hó 3-án megtartott árverés alkalmával vevők hiányában eladható nem volt, — folyó évi **október hó 8-án** reggeli 10 órakor Német-Szt.-Péter községében, szükség esetében a becsáron alól is nyilvános árverés útján eladatni fog, mire a venni szándékozók 10% bánatpénzzel ellátva azzal hivatnak meg, hogy az árverési feltételek ezen szolgabírósnál a délelőtti órákban bár mikor is megtekinthetők.

Új-Arad, 1871. évi szept. 10.

Ányos Sándor,

szolgabíró.

A világosi területen, Bánhegyesen, egy gyönyörű fekvésű s a legjobb karban tartott, lak- és prsházzal ellátott 7¹/₂ holdas, minden adósságtól ment

SZÖLLŐ

az ideai természettel együtt, igen kedvező feltételek mellett, a tulajdonos előhaladt kora miatt eladó. — E szőlő a dézsmaváltástól már fel van mentve. — Bővebbet Aradon ifj. Steinitzer Józsefnél, vagy Gyorokon Steinitzer I. V.-nél.

824—2—3

Felhívás!

Dietschen Albert felperesnek Pap József és Kis József dombrátosi lakos alperesek elleni 499 frt 50 kr. és járuléka iránti keresetében alpereseknek a dombrátosi településben és pusztai birtokukon természetű ideai dohány borszállási árának fele részé felperes részére bíróilag lefoglaltatván, mindazok, kik ezen dohány árának lefoglalt fele részéhez igényt avagy elsőbbséget tartanak, felhivatnak ebbeli keresetüknek ezen felhívás utolsó közzétételétől számított 8 nap alatt a fősolgabíróshoz leendő beadására, ellenesetben csak is az ár feleslegére lesznek utasítva.

Batonyán, 1871. szept. hó 1-én.

Buzáth Simon,

t. szolgabíró mint végrehajtó.

835—2—3

Árverési hirdetmény.

A pécskai kir. kincst. uradalomnak Ponta Árvám és neje, így szinte Ponta Manóilla elleni végrehajtási ügyében 5199/1899. szám a. kelt árverési végzésénél fogva az Ó-pécskai köz-égi 1022. sz. tjkben Ponta Manóilla nevét felvett 287 frtra becsült házbeltelek és 1/4 föld, így szinte a 100 frtra becsült (518¹/₂ — 5191¹/₂) helyr. számú szőlőből álló ingatlanok a kikialtási összegű elfogadott becsár 100%-nak letétele mellett Ó-pécskai községében 1871. évi **október hó 23-ik** napján becsáron alól is mindenkor d. e. 10 órakor következő feltételek mellett el fog adatni.

A legtöbbet ígérő vevő köteles a vételár egyharmadát azonnal az árverelő bíró kezéhez, — a második 1/3-dot 3 hó, és a harmadik 1/3-dot hat hó alatt, és pedig a két utóbbit az árverés napjától számítva 6% kamattal Aradmegyei törvényszékénél letéteni, ellenesetben vevő kára és veszélyére kitűzendő csupán egy újabb árverésen az ingatlanosság az előbbi vételár alól is a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Vevő a vételár első részletének befizetése után a megvett ingatlanosságnak azonnal tetleges birtokába lép, annak tulajdonát azonban csak az egész vételár befizetése után a tkkvi átírás által nyeri meg.

A birtok átruházási illetéket egyedül vevő viseli.

Evvel egyszersmind azon jelzálogos hitelezők, kik nem ezen tkkvi hatóság székhelyén, vagy annak közelében laknak felhivatvan, hogy a prás 433. §-hoz képest itt helyben megbízottat rendeljenek, s azok nevét az eladásig jelentésk be, egyttal mindazok, kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt érvényesíthetnek, felszólíttatnak, miként a prás 466. §-a értelmében igénykereseteket törvényszabta határidő alatt nyújtsák be.

Kelt az aradmegyei telekkönyvi törvényszékének 1871. évi április hó 12-ik napján tartott üléséből.

Aradmegyei telekkvi hatósága.

836—2—3

Árverési hirdetmény.

A m. kir. kincstárnak Tamás Szimeon és Vaszala elleni végrehajtási ügyében 118/1870. és 3098/1871. sz. a. kelt árverési végzésénél fogva a Solymos-Becsára községi 27. sz. tjkben Tamás Szifron egyedüli nevéről felvett 180 frtra becsült, a 33-ik számú ház, beltelek és 1/4 földből álló ingatlanosság a kikialtási összegű elfogadott becsár 100%-nak letétele mellett Solymos-Becsáron a községében 1871. évi **október hó 23-ik** napján becsáron vagy azon felül, 1871. évi **november hó 23-ik** napján becsáron alól is mindenkor d. e. 10 órakor következő feltételek mellett el fog adatni.

Vevő leltéskor a vételár felét a bánatbér befizetésével az árverelő bíró kezéhez, — másik felét pedig az árverés napjától számított 6% kamattal Aradmegyei tszékénél letéteni köteles.

Vevő a vételár első részletének befizetése után a megvett ingatlanosságnak azonnal tetleges birtokába lép, annak tulajdonát azonban csak az egész vételár befizetése után a telekkönyvi átírás által nyeri meg.

A birtok átruházási illetéket egyedül vevő viseli.

Evvel egyszersmind azon jelzálogos hitelezők, kik nem ezen telekkönyvi hatóság székhelyén, vagy annak közelében laknak felhivatvan, hogy a prás 433. §-hoz képest itt helyben megbízottat rendeljenek, s azok nevét az eladásig jelentésk be, egyttal mindazok, kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt érvényesíthetnek, felszólíttatnak, miként a prás 466. §-a értelmében igénykereseteket törvényszabta határidő alatt nyújtsák be.

Kelt Aradmegyei törvényszékének 1871. évi június 28-ik napján tartott telekkönyvi üléséből.

Aradm. tkkvi hatósága.

Árverési hirdetmény.

Vasváry Malvén részéről Kozma Károly elleni végrehajtási ügyében 406/1871. szám a. kelt árverési végzésénél fogva Batylin községi 422. sz. tjkben Kozma Károly nevéről felvett 1450 frtra becsült ház, beltelek és melléképületek fele részéből álló ingatlanosság a kikialtási összegű elfogadott becsár 100%-nak letétele mellett Butyin község házábanál 1871. évi **október hó 28-ik** napján becsáron vagy azon felül, 1871. évi **november hó 29-ik** napján becsáron alól is mindenkor d. e. 10 órakor következő feltételek mellett el fog adatni.

Legtöbbet ígérő köteles a vételár felét azonnal a végrehajtó bíró kezéhez letenni, másik felét 6%-os kamattal az árverés napjától számítva 3 hó múlva Aradmegyei törvényszékénél letéteni.

Vevő a vételár első részletének befizetése után a megvett ingatlanosságnak azonnal tetleges birtokába lép, annak tulajdonát azonban csak az egész vételár befizetése után tkknyi átírás által nyeri meg.

A birtok átruházási illetéket egyedül vevő viseli.

Evvel egyszersmind azon jelzálogos hitelezők, kik nem ezen tkkvi hatóság székhelyén vagy annak közelében laknak felhivatvan, hogy a prás 433. §-hoz képest itt helyben megbízottat rendeljenek, s azok nevét az eladásig jelentésk be, egyttal mindazok, kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt érvényesíthetnek, felszólíttatnak, miként a prás 466. §-a értelmében igénykereseteket törvényszabta határidő alatt nyújtsák be.

Kelt az aradmegyei tkkvi tszékének 1871. évi szeptember hó 13-ik napján tartott üléséből.

Aradm. tkkvi. hatósága.

846—1—3

Árverési hirdetés.

Aradmegyei törvényszékének 5083/1871. szám a. végzése folytán közhirrre tétetik, miszerint elhalt Reinholz Ferenc és neje Feltóti Julianna volt pankotai lakos hagyatékához tartozó a pankotai 119. sz. tjkben felvett 800 frtra becsült 1/4 küllállományú szántóföld 1871. évi **október hó 5-ik** napján reggeli 10 órakor Pankota községében nyilvános árverezés útján a többet ígérőnek el fog adatni.

Árverési feltételek:

1. Kikialtási ár a becsár, melynek 10%-át árverési szándékozók végrehajtó bíró kezébe letenni tartoznak, melyen alól az ingatlanosság el nem adatik.
2. Vevő tartozik a vételár 1/3-át azonnal, a vételár másik 1/3-át 3 hó, és a harmadik 1/3-át 6 hó alatt, az árverés napjától számítva a két utolsó részletet 7% kamattal együtt a pankotai árvtárba fizetni.
3. Az árverési költségeket s az átírási illetéket vevő tartozik megfizetni.
4. Vevő a birtokba azonnal belép, de a tulajdonjogi átírást csak a vételár teljes befizetése után sürgetheti.
5. Ha vevő a feltételeket meg nem tartaná, az ő költségén és veszélyére új árverés fog eszközöltetni.

Kelt Galsán, 1871. szept. hó 15-én.

Rusu Gusztáv,

tszbíró m. kiküldött végrehajtó.

847—1—3

Árverési hirdetmény.

Voda János részéről Baba On elleni végrehajtási ügyében 332/1871. sz. a. kelt árverési végzésénél fogva a Nádas községi 342. sz. tjkben Baba On nevéről felvett 57 frt 50 kr-ra becsült ház beltelek és 1/4 föld felől álló ingatlanosság a kikialtási összegű elfogadott becsár 100%-nak letétele mellett Nádas községében 1871. évi **október hó 28-ik** napján becsáron vagy azon felül, 1871. évi **november hó 29-ik** napján becsáron alól is mindenkor d. e. 10 órakor következő feltételek mellett el fog adatni.

Legtöbbet ígérő köteles a vételár felét azonnal a végrehajtó bíró kezéhez letenni, másik felét 6% kamattal az árveréstől két hó múlva Aradmegyei törvényszékénél letéteni.